

Török József

A Király és katonája

Török József római katolikus pap, teológiai professzor homíliája 2012. december 26-án, Szent István első vértanú ünnepén, Budapesten, a krisztinavárosi Havas Boldogasszony-plébániatemplomban tartott esti misén. Szentlecke: Act 7,54–60.

Kedves Testvérek!

Ha csak emberi szemmel néznénk a Gyermekek születését, akkor nem mondhatnánk sem róla, sem magunkról semmi mást, mint amit Jób mond: „Az asszony szülötte, az ember rövid ideig él, és betelik sok nyomorúsággal. Mint a virág, kinyílik és elhervad, eltűnik, mint az árnyék, és nincsen tartós maradványa.” (Jób 14,1–2) Ám Jézus születésével minden megváltozott. Isten Fia emberré lett, és azt hirdeti, hogy az ember végtelenül több, mint amennyit az Ószövetség vagy a tudomány tud róla.

Tegnap az örök Király időbeli születését ültük; ma katonájának diadalmas szenvedését ünnepeljük. Tegnap a mi Királyunk elhagyta szüzi Anyja méhének királyi palotáját, és a test bíbor ruhájába öltözötten érkezett; ma katonája a test hajlékát elhagyva, győzelmesen a mennybe költözik. Krisztus, isteni fölségét megőrizve, szolgáló testbe öltözve kilépett a világba, hogy megvívja harcát; István a romlandó test ruháját letéve bevonul égi palotájába, hogy örökre uralkodjék. Krisztus az angyalok éneke közben szállt le a földre, István a zsidók köveitől sújtva száll fel az égbe. A tegnap glóriát éneklő angyalok ma István fogadják. Tegnap Krisztust miértünk takarták pólyába; ma István tőle kapja az égi köntöst. Tegnap a szűk jászol lett a gyermek otthona; ma a mérhetetlen ég megnyílik Istvánnak. István, hogy elnyerje a neve által jelzett koronát, a szeretet fegyvereivel győzte le a zsidók gyűlöletét. Mivel szerette Istent, azért hirdette Krisztust. Mivel szerette felebarátait, azért tudott az őt megkövezőkért is imádkozni. Szeretete győzött a kegyetlen Saulon, kiérdemelte, hogy üldözőjéből hitsorsosa legyen s egykor társa az égben.

Isten karácsonykor megmutatta, hogy az ember mellett döntött és nem bánta meg választását. Elkötelezte magát mellettünk, hogy isteni erejének segítségével mi is elkötelezhessük magunkat mellette. Jézus születése kijelenti, hogy „velünk az Isten” (Mt 1,23), hogy nem a bűné az utolsó szó, hanem Istené. Isten szava, jósága, jóságos elkötelezettsége érvényesebb és döntőbb, mint az ember tétova botladozása. Amen.

Török József György 1946. augusztus 30-án Makón született. A helyi gimnáziumban érettségizett 1964-ben kitűnő eredménnyel. Több évig fizikai munkás, majd 1970-ben fölvetették a Székesfehérvári Egyházmegye növendékpapjai közé. Püspöke, Kisberk Imre Budapestre, a Római Katolikus Hittudományi Akadémiára küldte, ahol 1970–1976 közt tanult. Tanulmányait *summa cum laude* minősítésű teológiai doktori fokozattal fejezte be, témája a magyar pálos rend középkori liturgiája volt. 1974-től két évig az ELTE-n Mezey László paleográfia-diplomatika-kodikológia kurzusát hallgatta, 1976–1978 közt a MTA *Fragmenta Codicum* Kutatócsoportjának tagja. Püspöke 1975-ben Székesfehérvárott pappá szentelte, és a budapest-csepel-belvárosi plébániára helyezte, ahol 1978-ig káplán volt. 1980-tól a máriaremetei Kisboldogasszony-bazilika, 1982-től az előbbi mellett az alsó-krisztinavárosi Havas Boldogasszony-plébániatemplom kiségitő lelkésze. 2000-től mint magisztrális káplán a Szuverén Máltai Lovagrend tagja.

A francia állam ösztöndíjával 1978–1980 között a párizsi Institut Catholique-on és a Sorbonne École Pratique des Hautes Études IV. Section keretében végezte posztgraduális tanulmányait. Közben a Collège de France egyháztörténelmet is érintő előadás-sorozatait hallgatta. 1980-ban az Institut Catholique-on Doctorat de Théologie fokozatot szerzett. Hazatérve 1980-ban meghívást kapott a budapesti Római Katolikus Hittudományi Akadémia —megüresedett— Közép- és újkori egyháztörténelem tanszékére címzetes rendkívüli tanári minőségben. 1983-tól nyilvános rendkívüli tanár, végül 1986-ban a MKPK elnöke, Paskai László bíboros kinevezte nyilvános rendes tanárnak, amit a Nevelésügyi Kongregáció bíboros prefektusa jóváhagyott. A Magyar Köztársaság elnöke 2003-ban kinevezte egyetemi tanárrá. Vendégelőadó volt az ELTE Folklore és Könyvtártudományi Tanszékén. 2007 óta az ELTE BTK címzetes egyetemi tanára. A LFZF/LFZE Egyházzene tanszakán annak újraszervezése (1990) óta liturgikát és liturgiátörténetet tanít. 1988-tól a MTA Tudományos Minősítő Bizottsága, ill. utóda, a Doktori Tanács munkájában bírálóbizottsági tagként vagy opponensként sokszor bekapcsolódott. A PPKE Egyháztörténelmi Kutatócsoportjának elnöke, s mint ilyen, egyben elnöke a *Collectanea Vaticana Hungariae* kiadványsorozat szerkesztőbizottságának. A Teológia, a Magyar Egyházzene, a *Folia Theologica* szerkesztőbizottságainak tagja; 1994 és 2001 között a Teológia felelős kiadója volt. Megindulása (1993) óta a *Communio* nemzetközi teológiai és kulturális folyóirat magyar változatának szerkesztője. A Magyar Egyháztörténelmi Vázlatok szerkesztőbizottságának tagja volt. Több nemzetközi konferencián (főként francia nyelvterületen) és számos hazai tudományos fórumon tartott előadást. A *Societas Liturgica* nemzetközi és több magyar tudományos társaság, így a Szent István Akadémia tagja. Számos esetben kéri föl az ELTE, a Pécsi és a Szegedi Tudományegyetem PhD-minősítési és habilitációs munkájában való részvételre. Jelenleg is több PhD-dolgozatot irányít. Harminc egyháztörténelmi témájú könyv, százötven tanulmány szerzője. Igen sok emlékezetes vallási tárgyú televíziós műsorban működött közre.

Egyháztörténelmi témájú előadásaiért 1994-ben megkapta a Magyar Rádió Nívódíját. II. János Pál pápa 1998-ban pápai preláttussá nevezte ki. 2000-ben Stephanus-díjban részesült. 2001-ben a Magyar Köztársaság elnöke a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével ismerte el munkásságát. 2011-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntették ki.